

Wywiad nr.2

lat 30, 2. lat 58.

FUNKCJA KULTOWA.

Chciałam spytać o święte obrazy?

1.Mnie się wydaje, że te starsze osoby, te babcie, no to już tam mają. No wiadomo, że się nie wyrzuci, gdzieś tam wiszą. A już w tych nowszych domach, w tych nowszych rodzinach, to już mniej troszeczkę. No jak nawet u mojego wuja tam tych obrazów wisi i tak po babci pozostało. No ale w każdym tym pomieszczeniu starają się widzieć ludzie, że coś, żeby było, ale tak że, nie za dużo.

A jaka jest tematyka tych obrazów? Czy inne obrazy wieszają starsi, a inne młodszy?

1.Czy ja wiem. Różne obrazy się wieszają. I Matka Boska i Pan Jezus i Krzyż. To różnie.

2.U nas Matka Boska Różańcowa jest.

2.No a jak jakieś uroczystości, to się obraz w oknie bierze, to są takie sytuacje niecodzienne.

Czy jest jakiś obraz, który panie szczególnie lubią?

1.Raczej nie, wszystkie jednakowo.

2.Jak przy swoim łóżku pacierz mówię, no to tam Matka Boska jest, no to zawsze klękam przy łóżku, nie gdzieś, tylko przy łóżku i się pacierz mówi.

W jaki sposób kupuje się te obrazy na wsi?

1.Albo jakaś pamiątka po komunii tak jak ja mam. Albo gdzieś tam z wycieczki na przykład jakiś tam obrazek się przywiezie. Nieraz na odpuszcie kupowało się jak odpusty były.

Słyszałam, że kiedyś po wsi chodzili obraźnicy?

1.No kiedyś to przychodzili. Ja to chyba mam jeden kupiony, świętą Annę. Bo teraz to już nie przychodzą, przynajmniej do nas nie przychodzą. Kiedyś, ile, chyba z dziesięć lat temu nawet, to chodzili.

2.Oni już wyczuwali, że ktoś kupił, bo był obświetlony żaróweczkami...i już się taki ołtarzyk robiło, już tam było obświetlane. No to ci co już mieli bardziej tak jak obraz

chodził...Ale jak już się obrazę kupi to już tak jest na jakiś czas. To to wisi w poszanowaniu. tak często się nie kupuje.

1.Ciągle się nie kupuje.

2.Jakaś pamiątkę właśnie. Czy gdzieś jest, czy jak obraz właśnie ten chodził to tu się kupiło, tą Matkę Boską Częstochowską.

Co robi się gdy obraz się zniszczy?

1.To raczej nie wyrzuca się, tylko mi się wydaje że spala się, żeby się nie walał po śmietniku czy gdzieś.

2.Chociaż mnie się zdaje, że tak było żal palić, żal to, palić, ale ma się walać to się spala. Tak jak u mojego brata, ten sam został. Takie stare obrazy poniszczone, no wynosić na strych i znowuż by tam było w takim nieposzanowaniu, no to już się spaliło.

Czy mają panie małe obrazeczki?

1.U nas to ksiądz po kolędzie zostawia. W książeczkę się wkłada, jakaś modlitwa zaznaczona obrazeczką. Raczej do tego...Jest kilka tych książeczek i żeby coś zaznaczyć, czy litanię czy tam to tak oznaczone. Jest obrazek i się wkłada.

2.Jak u mojego brata to jest duży obraz i rama i powkładane nisko te małe obrazki w tą ramę, w ten sposób...

Czy od księdza dostaje się obrazki?

2.Jak ksiądz chodzi po kolędzie to przeważnie dla dzieci zostawiał.

1.Zawsze dla dzieci. Też tam jak nowy ksiądz, no to tam danej osobie, no to taką pamiątkę zostawia.

2.Jak po wyświęceniu, miał ksiądz u nas, to zostawił mnie takie dwa na pamiątkę dla dorosłych, a tak to dla dzieci.

Czy kapliczki są stawiane przez gospodarzy z jakiejś okazji?

2.No to już chyba przez gospodarza, bo przeważnie tak jak na poświęcenie pól, o tam u...No to oni ogrodzili i tak dbają, no bo to poświęcenie pól i chodzi ta procesja, to oni dbają, malują, nowe obrazy zmieniają.

Czy na wsi ludzie dbają o kapliczki?

2.Tak, że na wsi lepiej może tak zadbane, a nie gdzieś na ulicy w mieście. Tak po wsiach to bardziej ubielone, zadbane, jakoś tak szybciej to tak, płotek...

Czy prawdą jest, że ma się większe zaufanie do osoby, w której domu wiszą obrazy?

2. Że to może religijna jest osoba, ale ja to teraz zauważyłam, że kiedyś to więcej było obrazów w mieszkaniach. Prawie na każdej ścianie, czy to był większy czy mniejszy, ale już był. No może teraz innym systemem to wszystko idzie. Bo tak tu zasłona, tu zasłona, tu regał, tu nie ma tego obrazu...

1. Tak po jednym w pomieszczeniu raczej jest.

2. Tak już przynajmniej ten obraz jeden w pokoju jest. No bo jak ja tam, u mojej mamusi. Było okno, to było po jednej stronie obraz, po drugiej stronie i to był duży obraz. Także od razu taki był widok.

1. Może teraz jest więcej takich innych rzeczy, żeby zapełnić te ściany. Widoki nie widoki są. Nie było takich różności i obrazy były wieszane.

2. A pierwiej taka zasłoneczka po jednej stronie, po drugiej, a teraz to już inaczej. No tak jak u mnie, to bym powiedziała gdzie... Tu zasłona, tu zasłona...

FUNKCJA MAGICZNA.

Czy są specyficzne miejsca, w których wieszane są obrazy?

2. Nad łóżkiem, na ścianie tak raczej nad łóżkiem. Jeżeli jest gdzieś wolne jakieś miejsce to raczej nad łóżkiem, nad głową. No bo to tak, u nas kiedy stała wersalka, no to tutaj już obraz i przeważnie nad łóżkiem.

1. Przynajmniej u nas nikt tam na to nie patrzy, że nad łóżkiem tam taki, a gdzieś tam to taki... Gdzie tam jaki pasuje to tam się wieszka. Tak jak ja u siebie w pokoju to mam po komunii pamiątkę. No to już wisi u mnie. I wedle nie jest nad łóżkiem.

1. Jak burza, to nieraz biorą, burza idzie to obraz świętego Krzysztofa w okno stawiają, żeby ta burza przeszła, żeby pioruny nie, to świętego Krzysztofa. Nieraz moja mamusia, to świętego Józefa, też jest świętego Krzysztof to tak od powodzi, od wody, nieszczęścia.

Czy przy ślubach obraz jest dawany?

1. W prezencie może tak ślubnym raczej może jakiś obraz z domu. Tak jak u nas ██████████, mamusia mu dawała. Na nową drogę...

2. No tak jakby wianowy.

Czy obrazy wianowe są o określonej tematyce?

1. No być może dla chłopaka to Pana Jezusa dają.

2.Mnie mamusia dała Matkę Boską Różańcową. Później mnie jeszcze kupiła te aniołki tak jak Święta Rodzina tak. A tak mi dała Matkę Boską Różańcową. Mam ją tak, jakaś pamiątka została.

Czy w obejściu wieszane są obrazy?

2.U nas to nie, ale tak przypominam sobie, że w moim tam domu, że jak były takie obrazy zniszczone, to do obory się wieszało, jak takie były zniszczone, to nie tam tak na strych się kładło to nie tylko tam w oborze można było. Jakiś taki mały obrazek, bo duże to nie. Taki malutki.

Dlaczego, żeby pilnował?

2.Tak, żeby się wiodło. jakieś takie szczęście przynosiło. Wiodło żeby się.

A przy pogrzebie?

1.Wkładają tylko taki mały obrazek w dłoń. Mały obrazeczek.

Gdzie jeszcze obrazeczki są wykorzystywane?

1.W samochodzie jakiś jeden obrazek. No tam wiadomo, żeby nie tak obwieszane, ale tam żeby...No w samochodach to są te obrazki...No podróż to tak jak kierowca, święty Krzysztof.

FUNKCJA SPOŁECZNA.

Kto dba o kapliczki?

1.Sąsiedzi się jakoś zmagają...Jakoś się zbierają...Sąsiedzi okoliczni się składają i wspólnie dbają o to. Majówki nie majówki, to śpiewają przy tych krzyżach.

1.W sumie jak się wejdzie do kogoś, jakąś inną wiarę ma, jak tych obrazów nie ma to pusto jakoś tak w tym domu. Mam taką znajomą, tych obrazów nie ma, to czegoś brakuje na tych ścianach?

OBRAZ A KATOLICYZM.

W jaki sposób wykorzystuje się obraz?

1.No do modlitwy szczególnie. No już jak klękam przed obrazem...

2.Teraz to przeważnie klęczą przed obrazem modlą się. Jak już klękać to już przed obrazem.

Czy mogłyby się panie modlić bez obrazu?

1.No też, ale to już jakoś tak...

2.Jak się uklęknę prawdziwie przed obrazem. To tak przy stole. To kiedyś to jeszcze tak krzyżyk. Zawsze stał krzyżyk na stole. No teraz to ja wiem jakoś tak tego, zawsze tak...Flakon zdejmą, kawa czy coś. No to już krzyżyk...Jak ksiądz po kolędzie, to się dopiero wystawia, świece krzyżyk. Już tak też to wszystko zanika.

Czy mogłyby panie wyobrazić sobie katolicyzm bez obrazu?

1.Ja bym nie mogła. Człowiek przyzwyczajony tak...

2.Ja to sobie nie wyobrażam, żeby to nie było w żadnym pokoju obrazu. To nie to, nie wiem jak to by było.